

Насоки за комуникация, мотивиране и въвличане на участниците за проекти ПРАЙМ (работен пакет 3, помощно средство 4)

Автор: Wuppertal Institute for Climate, Environment, Energy - Германия
Редактор на българската версия: ЦЕЕ ЕнЕфект - България

Разработено в рамките на проект **ПРАЙМ "Частните инвестиции в полза на екоенергията"** Private Investments Move Escorpower

С подкрепата на

Intelligent Energy Europe

Съдържание

1) Какво да имаме предвид преди началото на проект ПРАЙМ.....	2
2) Как да привлечем различните участници.....	2
2.1) Как да привлечем общината	3
2.2) Как да привлечем ЕСКО фирмите	3
2.3) Как да привлечем крайните ползватели.....	4
2.4) Как да привлечем местните граждани.....	4

1) КАКВО ДА ИМАМЕ ПРЕДВИД ПРЕДИ НАЧАЛОТО НА ПРОЕКТ ПРАЙМ

В самото начало трябва да проверим дали **проблематиката** за енергийната ефективност, ВЕИ, устойчивото използване на енергия, опазване на климата и т.н. са част от **приоритетите на общината**. Като начало могат да се насочат усилията в това да се провери **дали общината има енергийна стратегия, програма за енергийна ефективност** и т.н. и всеки друг подобен **документ на общинската администрация и общинския съвет**. Също така е необходимо да се провери общината **има ли звено** в администрацията, което да се занимава с **енергийните проблеми (енергиен мениджър)**, води ли се **“енергийно счетоводство”** или някаква форма на събиране на данни за енергоконсумацията на обектите. Съществуват ли местни ЕСКО фирми, заинтересовани да участват в проекта, както и НПО, действащи в тази сфера.

Ако има малко позитивни отговори на тези въпроси, потенциала за реализиране на проект ПРАЙМ става значително по-малък. Не трябва да се забравя, че дори да има подходящ обект (сграда), добрата воля и желание на местната власт, това все още не е напълно достатъчно условие за осъществяването на проект ПРАЙМ, тъй като е задължително привличането на местните граждани.

2) КАК ДА ПРИВЛЕЧЕМ РАЗЛИЧНИТЕ УЧАСТНИЦИ

2.1) Как да привлечем общината

Естествено еднозначен отговор на този въпрос е трудно да се даде. Общините се различават съществено по отношение на размер, традиции, култура на поведение на администрацията и т.н. Едно е да се постигне контакт и привлече вниманието на една малка община, с по-лесно осъществими директни контакти и познанства с кмета и ръководни служители от основните отдели и департаменти, друго е да се комуникира с представители на една голяма община със значително по-голяма администрация и тромава структура и относително по-широкообхватни ангажименти. При всички случаи обаче, получаването на **подкрепата на кмета** и съществено важна за успешното започване и реализация на проекта.

Привличането на кмета

Привличането на кмета, независимо от големината на общината, трябва да стане предварително и персонално. Първоначално това е добре да стане с едно предварително писмо, описващо същността на проектите ПРАЙМ, конкретните ползите за общината. Писмото трябва да е придружено и с брошура или дипляна, даваща по-подробна информация и примери за подобни проекти. Една последваща директна среща с кмета е задължителна за предоставянето на допълнителна информация и начало за едни по-конкретни последващи

дейности като предварително очертаване на избор на сграда, определяне на служител от страна на общината за поддържане на текущи контакти и т.н.

Как и кога да привлечем Общинските Съвети

След като е постигната добрата воля на кмета по отношение на ПРАЙМ проекта, той/тя трябва да прецени кога и как е подходящо информирането на Общинския Съвет (съветници). По принцип е възможно прилагането на двустъпков подход – първоначално информиране на част/група от общински съветници от страна на кмета чрез представянето например на брошура и провеждането на среща с тях от страна на координатора на проекта, за да бъдат запознати предварително със същностите на проекти и неговите ползи за общината/града. Следващата стъпка е вкарването на представянето и обсъждането на идеята за проекта в програмата/графика на заседанията на Общинския Съвет за широко разглеждане. Представянето на проекта е добре да се извърши от координатора на проекта.

2.2) Как да привлечем ЕСКО фирмите

Участието на ЕСКО фирма в ПРАЙМ проекта е от съществено значение като субекта провеждащ основната техническа работа, от извършването на детайлното енергийно обследване/одит до реализацията на проекта и извършването на мерките и инсталирането на оборудването, а в често случаи и до последващо осигуряване на експлоатацията и поддръжката на инсталациите, в зависимост от конкретния проект и договори. Все пак, ЕСКО фирмата/те може да не са заинтересувани за участието в проект ПРАЙМ, тъй като работата с множество на брой малки инвеститори (местните граждани) би могло да доведе до значително увеличение на административната работа и нарастване на разходите. От друга страна обаче, участието в ПРАЙМ проект може да донесе ползи на ЕСКО фирмата, като например възможността за увеличение на оборотния капитал и възможност за достъп до допълнителни финансови средства, които иначе е трудно да бъдат получени, особено в случаи когато ЕСКО фирмите и тази схема на работа е все още нов феномен за страната/региона или пък търговските банки нямат достатъчен опит и знания по отношение на договорите с гарантиран резултат като форма на публично-частно партньорство, респективно не финансират много такива проекти.

Ето защо, за да привлечем ЕСКО фирмите е необходимо намирането на допълнителни преимущества и ползи за тях. Например, общината може да предложи да покрие част от увеличените административни разходи по проекта. Освен това, ПРАЙМ проектите обикновено имат по-широк обществен отзвук от "обикновените" договори с гарантиран резултат, а оттук и възможност за нарастване на репутацията на ЕСКО фирмата.

2.3) Как да привлечем крайните ползватели

Навиците и поведението на крайните ползватели е от изключително значение за успешната реализация на проекта и постигането на икономии, дори и при инсталирането на моделно оборудване. Счита се, че от 5% до 15% икономии на енергия могат да се постигнат само от правилно ползване и поведение на ползвателите. Промяна в навиците и поведението, все пак, е трудно да се постигнат лесно, особено в случаите, когато ползвателите не са пряко засегнати от постигането на икономии и ползи. В тази връзка заповеднически наложени правила и санкции в много случаи не помагат, а обратното, и подходящо отправени призови и молби и начини са значително по-полезни. Ето защо, предоставянето на повече и по-лесно достъпна и "смилаема" информация по отношение на икономии на енергия, опазване на околната среда и т.н. са задължителни. Това може да стане под формата на подходящо направени и поднесени информационни материали (брошури, дигитални и др.), организирането на семинари и "дни на пестене на енергия и/или опазване на околната среда", учредяването на "игри", конкурси и награди на тази тема. Подходът при различните ползватели (учители, ученици, технически и обслужващ персонал, мениджърски екип и т.н.) може до някъде да е общ, но и специфичен. За персонал, който пряко допринася за реализирането на икономии като персонала по експлоатация и поддръжка, помощен почистващ персонал и т.н. е необходимо пряката демонстрация на резултати, водещи до икономии, свързани с тяхната конкретна работа. Поощрителните награди и парични премии са основен елемент от мотивиращите инструменти в тази насока. Всичко това обаче няма да доведе до необходимите резултати, ако ръководния персонал на институцията не е убеден, че постигането на икономии на енергия не е част от тяхната ежедневна дейност и цялостна работа.

2.4) Как да привлечем местните граждани

По принцип местните граждани би трябвало да са заинтересовани като данъкоплатци, финансиращи по този начин публичните услуги, а от друга страна като ползватели на тези услуги, за чието функциониране и по-високо качество се изискват по-модерни и енергоспестяващи технологии и оборудване. Освен това, местните граждани би трябвало да са заинтересовани като директно или индиректно засегнати от фактори, влияещи върху околната среда и нейното опазване.

Икономическите и демографски промени и изискванията на модерния социално-икономически живот налагат все повече необходимостта от намаляване на разходите и едновременно с това повишаване качеството на услугите. ПРАЙМ проектите дават възможността за прякото участие на гражданите в постигането на тези резултати, а именно повишена ефективност и качество на социалните услуги и позитивен ефект върху околната среда при понижени разходи за енергия.

Фактът че при проектите ПРАЙМ участието на местните граждани, като директни участници във финансирането на проекта, прави проектите по-сложни и трудни за управление в сравнение с "типичните" договори с гарантиран резултат и "традиционни" финансови схеми. От друга страна обаче, такива проекти могат да допринесат за преодоляване на проблемите и скептицизма и дори противопоставянето на проекти на местно ниво, които са свързани с публично-частното партньорство, тъй като местните граждани имат възможността да са пряко намесени в проекта и тези взаимоотношения.